

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md ,e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 06/12

mun. Chișinău

16 ianuarie 2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Țonu Daniel, primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, IDNP: [REDACTED], născut la [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 23 august 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. [REDACTED] cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Țonu Daniel, primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni.

La 03 septembrie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dl Țonu Daniel, primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată - (soția) [REDACTED], ar fi admis un conflict de interese prin faptul obținerii mijloacelor financiare, ca rezultat al arendării de către Primărie a automobilului de model [REDACTED], cu nr. de înmatriculare [REDACTED], care aparține soției sale [REDACTED].

La 16 septembrie 2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. [REDACTED], în privința dlui Țonu Daniel, primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-12/2225 din 24 septembrie 2019, recepționată la 27 septembrie 2019, dl Țonu Daniel a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele [REDACTED] (inclusiv din registrul [REDACTED]), registrul [REDACTED] și solicitate [REDACTED] (solicitarea nr. 04-12/2387 din 03 octombrie 2019), [REDACTED] (solicitarea nr. 04-12/2386 din 03 octombrie 2019), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin informația prezentată de [REDACTED], prin scrisoarea nr. [REDACTED] din 16 octombrie 2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. 5084 la 18 octombrie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/2387 din 03 octombrie 2019, s-a stabilit că dl Țonu Daniel a deținut mandatul de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, începînd cu anul 2011, ca urmare a alegerilor generale din 5 iunie 2011, mandatul fiindu-i validat prin Hotărârea Judecătorei Ialoveni din 6 iunie 2011(dosarul nr. 3CA-78/2011).

Ulterior, în urma alegerilor locale generale din 14 iunie 2015, prin Hotărârea Judecătorei Ialoveni din 25 iunie 2015 (dosarul nr. 3CA-95/2015), dlui Țonu Daniel i-a fost validat cel de-al doilea mandat de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni.

De remarcat este faptul că dl Țonu Daniel deține și în prezent mandatul de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, obținut în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 și validat prin Hotărârea Judecătorei Hîncești (sediul Ialoveni) din 30 octombrie 2019 (dosarul nr. 3-112/19).

Ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/2386 din 03 octombrie 2019, [REDACTAT], prin scrisoarea nr. 183 din 15 octombrie 2019, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 5112 la 18 octombrie 2019, a prezentat copiile autentificate a mai multor acte (anexate la dosarul de control), cu referire la obiectul controlului **prezentînd următoarele:**

- Contractul de servicii nr. [REDACTAT] din 05 februarie 2014, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];
- Actele de primire predare a serviciilor: nr. [REDACTAT] din 11 martie 2014, nr. [REDACTAT] din 25 aprilie 2014, nr. [REDACTAT] din 17 iunie 2014, nr. [REDACTAT] din 20 august 2014, nr. [REDACTAT] din 24 septembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 28 octombrie 2014, nr. [REDACTAT] din 24 noiembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 16 decembrie 2014;
- Ordinele de plată: nr. [REDACTAT] din 11 martie 2014, nr. [REDACTAT] din 11 martie 2014, nr. [REDACTAT] din 29 aprilie 2014, nr. [REDACTAT] din 18 iunie 2014, nr. [REDACTAT] din 18 iunie 2014, nr. [REDACTAT] din 22 august 2014, nr. [REDACTAT] din 22 august 2014;
- Notele de transfer: nr. [REDACTAT] din 25 septembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 25 septembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 29 octombrie 2014, nr. [REDACTAT] din 29 octombrie 2014, nr. [REDACTAT] din 25 noiembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 25 noiembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 16 decembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 16 decembrie 2014;
- Contractul de servicii nr. [REDACTAT] din 16 februarie 2015, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];
- Demersul nr. [REDACTAT] din 10 septembrie 2015, semnat de primarul Țonu Daniel;
- Actele de primire predare a serviciilor: nr. [REDACTAT] din 24 februarie 2015, nr. [REDACTAT] din 24 martie 2015, nr. [REDACTAT] din 24 aprilie 2015, nr. [REDACTAT] din 15 mai 2015, nr. [REDACTAT] din 24 iunie 2015, nr. [REDACTAT] din 23 iulie 2015, nr. [REDACTAT] din 20 august 2015, nr. [REDACTAT] din 25 septembrie 2015, nr. [REDACTAT] din 27 octombrie 2015, nr. [REDACTAT] din 15 decembrie 2015;
- Ordinele de plată: nr. [REDACTAT] din 25 februarie 2015, nr. [REDACTAT] din 25 februarie 2015, nr. [REDACTAT] din 26 martie 2015, nr. [REDACTAT] din 26 martie 2015, nr. [REDACTAT] din 27 aprilie 2015, nr. [REDACTAT] din 27 aprilie 2015, nr. [REDACTAT] din 15 mai 2015, nr. [REDACTAT] din 15 mai 2015, nr. [REDACTAT] din 24 iulie 2015, nr. [REDACTAT] din 24 iulie 2015, nr. [REDACTAT] din 21 august 2015, nr. [REDACTAT] din 21 august 2015, nr. [REDACTAT] din 28 septembrie 2015, nr. [REDACTAT] din 28 septembrie 2015, nr. [REDACTAT] din 28 octombrie 2015, nr. [REDACTAT] din 28 octombrie 2015, nr. [REDACTAT] din 16 decembrie 2015, nr. [REDACTAT] din 16 decembrie 2015;
- Contractul nr. [REDACTAT] din 04 aprilie 2016 pentru achiziționarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică și anexa acestuia, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];
- Actele de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente: seria [REDACTAT] din 30 aprilie 2016, seria [REDACTAT] din 31 mai 2016, [REDACTAT] din 30 iunie 2016;
- Ordinele de plată: nr. [REDACTAT] din 12 aprilie 2016, nr. [REDACTAT] din 12 aprilie 2016, nr. [REDACTAT] din 26 mai 2016, nr. [REDACTAT] din 26 mai 2016, nr. [REDACTAT] din 24 iunie 2016, nr. [REDACTAT] din 24 iunie 2016;
- Contractul nr. [REDACTAT] din 10 ianuarie 2019 de achiziționare a serviciilor de arendare a automobilului de marca [REDACTAT] și anexa acestuia, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];
- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 16 septembrie 2019 la Contractul nr. [REDACTAT] din 10 ianuarie 2019, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];
- Actul de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente seria [REDACTAT] din 15 aprilie 2019;
- Ordinele de plată: nr. [REDACTAT] din 17 aprilie 2019, nr. [REDACTAT] din 17 aprilie 2019;
- Fișa executării contului curent [REDACTAT] din 30.09.2019;
- Certificatul de înmatriculare al autoturismului de model [REDACTAT], Serie [REDACTAT].

Prin aceeași scrisoare, [REDACTED] a informat că, pentru anul 2019, plata pentru arenda automobilului de model [REDACTED] a fost achitată pentru perioada 01.01.2019-30.04.2019, iar pentru perioada 01.05.2019-13.09.2019, plata pentru arendarea mijlocului de transport menționat nu a fost achitată din lipsa mijloacelor bănești la [REDACTED], drept dovadă servind copia dării de seamă privind executarea bugetului pentru 9 luni ale anului 2019.

În urma consultării [REDACTED], s-a stabilit că dna [REDACTED] este soția dlui Țonu Daniel, primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni confirmându-se astfel relația de rudenie *soț-soție* dintre cei doi.

Potrivit informației existente în [REDACTED] (anexată la materialele dosarului de control), s-a stabilit faptul că posesor/deținător al autoturismului de model [REDACTED], nr. de înmatriculare [REDACTED] este dna [REDACTED], (soția primarului Țonu Daniel), fapt confirmat și de certificatul de înmatriculare al autoturismului de model [REDACTED].

Coroborând toate informațiile reflectate mai sus, inspectorul de integritate a stabilit că dl Țonu Daniel, primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, în perioada de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (01.08.2016), avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (soția) [REDACTED], a emis/semnat și încheiat în privința acesteia următoarele acte administrative/juridice:

- Contractul de servicii nr. [REDACTED] din 05 februarie 2014, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTED];
- Actele de primire predare a serviciilor: nr. [REDACTED] din 11 martie 2014, nr. [REDACTED] din 25 aprilie 2014, nr. [REDACTED] din 17 iunie 2014, nr. [REDACTED] din 20 august 2014, nr. [REDACTED] din 24 septembrie 2014, nr. [REDACTED] din 28 octombrie 2014, nr. [REDACTED] din 24 noiembrie 2014, nr. [REDACTED] din 16 decembrie 2014;
- Contractul de servicii nr. [REDACTED] din 16 februarie 2015, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTED];
- Demersul nr. [REDACTED] din 10 septembrie 2015, semnat de primarul Țonu Daniel;
- Actele de primire predare a serviciilor: nr. [REDACTED] din 24 februarie 2015, nr. [REDACTED] din 24 martie 2015, nr. [REDACTED] din 24 aprilie 2015, nr. [REDACTED] din 15 mai 2015, nr. [REDACTED] din 24 iunie 2015, nr. [REDACTED] din 23 iulie 2015, nr. [REDACTED] din 20 august 2015, nr. [REDACTED] din 25 septembrie 2015, nr. [REDACTED] din 27 octombrie 2015, nr. [REDACTED] din 15 decembrie 2015;
- Contractul nr. [REDACTED] din 04 aprilie 2016 pentru achiziționarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică și anexa acestuia, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTED];
- Actele de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente: seria [REDACTED] din 30 aprilie 2016, seria [REDACTED] din 31 mai 2016, seria [REDACTED] din 30 iunie 2016.

De menționat că în perioada de referință, dl Țonu Daniel, aflînduse în exercițiul mandatului de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, *deținea calitatea de subiect al declarării*, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare pînă la 01.08.2016) – în continuare Legea nr. 16/2008.

În cele din urmă, dat fiind faptul că emiterea/semnarea/încheierea actelor sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale a acestei legi.

Astfel, potrivit art. 2 din Legea nr. 16/2008, *conflictul de interese* reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art. 3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii; și *interes personal* reprezintă orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, *din relațiile lor cu persoane apropiate* sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora; *persoane apropiate* – soțul (soția), persoanele înrudite prin sînge sau

adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, dl Țonu Daniel, *în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducând-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.*

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, dl Țonu Daniel avea obligația de a *renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații.*

La fel, potrivit art. 9, alin. (1) și art. 11 ale Legii nr. 16/2008, dl Țonu Daniel *urma să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabil pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sânt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.*

Potrivit anexei din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică, fiindu-i aplicabile atît prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, cît și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.*

După intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin care a fost abrogată Legea 16/2008, dl Țonu Daniel, exercitînd o funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (*primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni*), *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale* potrivit art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, inspectorul de integritate remarcă că în perioadă respectivă dl Țonu Daniel, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (soția) [REDACTED], a emis/semnat și încheiat în privința acesteia următoarele acte administrative/juridice:

- Contractul nr. [REDACTED] din 10 ianuarie 2019 de achiziționare a serviciilor de arendare a automobilului de marca [REDACTED] și anexa acestuia, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTED];

- Acordul adițional nr. [REDACTED] din 16 septembrie 2019 la Contractul nr. [REDACTED] din 10 ianuarie 2019, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTED];

- Actul de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente seria [REDACTED] din 15 aprilie 2019.

De remarcat este faptul că dna [REDACTED] (soția primarului Țonu Daniel), a încasat mijloace bănești de la Primăria comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, ca rezultat al arendării automobilului de marca [REDACTED], nr. de înmatriculare [REDACTED] al cărei deținător/posesor este, fapt confirmat prin *Ordinele de plată: nr. [REDACTED] din 11 martie 2014, nr. [REDACTED] din 11 martie 2014, nr. [REDACTED] din 29 aprilie 2014, nr. [REDACTED] din 18 iunie 2014, nr. [REDACTED] din 18 iunie 2014, nr. [REDACTED] din 22 august 2014, nr. [REDACTED] din 22 august 2014; Notele de transfer: nr. [REDACTED] din 25 septembrie 2014, nr. [REDACTED] din 25 septembrie 2014, nr. [REDACTED] din 29 octombrie 2014, nr. [REDACTED] din 29 octombrie 2014, nr. [REDACTED] din 25 noiembrie 2014, nr. [REDACTED] din 25 noiembrie 2014, nr. [REDACTED] din 16 decembrie 2014, nr. [REDACTED] din 16 decembrie 2014; Ordinele de plată: nr. [REDACTED] din 25 februarie 2015, nr. [REDACTED] din 25 februarie 2015, nr. [REDACTED] din 26 martie 2015, nr. [REDACTED] din 26 martie 2015, nr. [REDACTED] din 27 aprilie 2015, nr. [REDACTED] din 27 aprilie 2015, nr. [REDACTED] din 15 mai 2015, nr. [REDACTED] din 15 mai 2015, nr. [REDACTED] din 24 iulie 2015, nr. [REDACTED] din 24 iulie 2015, nr. [REDACTED] din 21 august 2015, nr. [REDACTED] din 21 august 2015, nr. [REDACTED] din 28 septembrie 2015, nr. [REDACTED] din 28 septembrie 2015, nr. [REDACTED] din 28 octombrie 2015, nr. [REDACTED] din 28 octombrie 2015, nr. [REDACTED] din 16 decembrie 2015, nr. [REDACTED] din 16 decembrie 2015; Ordinele de plată: nr. [REDACTED] din 12 aprilie 2016, nr. [REDACTED] din 12 aprilie 2016, nr. [REDACTED] din 26 mai 2016, nr. [REDACTED] din 26 mai 2016, nr. [REDACTED] din 24 iunie 2016, nr. [REDACTED] din 24 iunie 2016; Ordinele de plată: nr. [REDACTED] din 17 aprilie 2019, nr. [REDACTED] din 17 aprilie 2019, anexate la materialele dosarului de control.*

Potrivit art. 10, alin. (1) al Legii nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Conform art. 11, alin. (2) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Țonu Daniel, exercitând funcția de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, era obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

În conformitate cu art. 12, alin. (7) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dl Țonu Daniel, exercitând funcția de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5) al prezentei legi.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana

dlui Țonu Daniel, *îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectului declarării, în persoana dlui Țonu Daniel, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12/3418 din 10 decembrie 2019, recepționată la 12 decembrie 2019, dl Țonu Daniel a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 23 decembrie 2019, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. 7391 a fost înregistrat punctul de vedere a dlui Țonu Daniel în care a indicat că: „În cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat conform procesului-verbal nr. [REDACTAT] din 16.09.2019 dînsul a prezentat dovezi prin care a probat inexistența bănuielii de încălcare a legislației ce ține de integritate.

Menționează că nu a emis nici un act administrativ, nu a luat decizii sau a participat la luarea de decizii legate de locațiunea automobilului de serviciu. Decizia de luare în locațiune a automobilului a fost pusă pe ordinea de zi a consiliului local Zimbreni și respectiv aceasta a fost adoptată”.

Analizînd cerințele art.12 al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, nu a apărut nici un conflict de interese, factorul de decizie privind adoptarea actului administrativ fiind consiliul local.

Consideră că există temeiuri de a înceta controlului inițiat, ceea ce și solicită”.

Conform informației din [REDACTAT]

[REDACTAT], precum și a informației conținute în [REDACTAT]

(anexate la dosarul de control), *nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către dl Țonu Daniel prin care acesta ar fi solicitat soluționarea cărorva conflicte de interese reale în care s-a aflat.*

Prin urmare se atestă că dl Țonu Daniel *nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictele de interese reale în care se afla.*

Analizînd minuțios cele relatate de dl Țonu Daniel în punctul său de vedere, inspectorul de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dlui Țonu Daniel, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Necunoașterea legii, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărute și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

În ce privește afirmația precum că „...nu a emis nici un act administrativ, nu a luat decizii sau a participat la luarea de decizii legate de locațiunea automobilului de serviciu...”, inspectorul de integritate consideră ca acest argument urmează a fi respins, dat fiind faptul că în cadrul controlului s-a stabilit cu certitudine că dl Țonu Daniel, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoana apropiată - (soția) [REDACTED], a emis/semnat și încheiat în privința acesteia actele administrative/juridice sus menționate, ce au ca obiect arendarea autoturismului de model [REDACTED], nr. de înmatriculare [REDACTED], adminînd astfel **consumarea** conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Conform art. 38 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*

Potrivit art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 22, alin. (1), lit. (b) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *exercitarea mandatului încetează în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Totodată, inspectorul de integritate menționează că potrivit prevederilor art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea nr. 768/200 cu privire la statutul alesului local și art. 28, alin. (2), lit. d¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, *mandatul de primar încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dl Țonu Daniel, exercitând funcția de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin.(7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ emiterea/semnarea și încheierea actelor administrative/juridice în care are interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată - (soția) [REDACTAT], după cum urmează:

- Contractul de servicii nr. [REDACTAT] din 05 februarie 2014, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];

- Actele de primire predare a serviciilor: nr. [REDACTAT] din 11 martie 2014, nr. [REDACTAT] din 25 aprilie 2014, nr. [REDACTAT] din 17 iunie 2014, nr. [REDACTAT] din 20 august 2014, nr. [REDACTAT] din 24 septembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 28 octombrie 2014, nr. [REDACTAT] din 24 noiembrie 2014, nr. [REDACTAT] din 16 decembrie 2014;

- Contractul de servicii nr. [REDACTAT] din 16 februarie 2015, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];

- Demersul nr. [REDACTAT] din 10 septembrie 2015, semnat de primarul Țonu Daniel;

- Actele de primire predare a serviciilor: nr. [REDACTAT] din 24 februarie 2015, nr. [REDACTAT] din 24 martie 2015, nr. [REDACTAT] din 24 aprilie 2015, nr. [REDACTAT] din 15 mai 2015, nr. [REDACTAT] din 24 iunie 2015, nr. [REDACTAT] din 23 iulie 2015, nr. [REDACTAT] din 20 august 2015, nr. [REDACTAT] din 25 septembrie 2015, nr. [REDACTAT] din 27 octombrie 2015, nr. [REDACTAT] din 15 decembrie 2015;

- Contractul nr. [REDACTAT] din 04 aprilie 2016 pentru achiziționarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică și anexa acestuia, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];

- Actele de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente: seria [REDACTAT] din 30 aprilie 2016, seria [REDACTAT] din 31 mai 2016, seria [REDACTAT] din 30 iunie 2016;

- Contractul nr. [REDACTAT] din 10 ianuarie 2019 de achiziționare a serviciilor de arendare a automobilului de marca [REDACTAT] și anexa acestuia, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];

- Acordul adițional nr. [REDACTAT] din 16 septembrie 2019 la Contractul nr. [REDACTAT] din 10 ianuarie 2019, încheiat între Primăria comunei Zîmbreni, în persoana primarului Țonu Daniel și [REDACTAT];

- Actul de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente seria [REDACTAT] din 15 aprilie 2019;

fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) și (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, art. 22, alin. (1), lit. (b) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea 768/2000 privind statutul alesului local și art.28, alin. (2), lit. d¹) din Legea 436/2006 privind administrația publică locală, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dl Țonu Daniel, exercitând funcția de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ emiterea/semnarea și încheierea actelor administrative/juridice în care are interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată - (soția) [REDACTAT], fapt prin care a admis **consumare conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se sesizează [REDACTAT], în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea inițierii procedurii de revocare a dlui Țonu Daniel din funcția de primar al comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni.

3. Se decede, dl Țonu Daniel, din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, pe o perioadă de 3 ani, din data încetării înainte de termen a mandatului.

4. Se înscrie, dl Țonu Daniel, după încetarea înainte de termen a mandatului, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

5. Se aduce la cunoștința dlui Țonu Daniel actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA